



## VALSTYBĖS ĮMONĖ LIETUVOS AUTOMOBILIŲ KELIŲ DIREKCIJA

Susisiekimo ministerijai

Nr. (14.3)

Kopija

I

Nr.

Švenčionių rajono savivaldybės  
administracijai

### DĖL PRAŠYMO RENGTI NUTARIMO PROJEKTĄ

VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcija (toliau – Kelių direkcija) ir Švenčionių rajono savivaldybė (toliau – Savivaldybė) 2019-07-25 pasirašė sutartį Nr. S-650 (toliau – Sutartis).

Sutartis buvo sudaryta siekiant nustatyti valstybinės reikšmės krašto kelio Nr. 110 Švenčionys–Adutiškis ruožo nuo 0, 02 km iki 7,2 km, kuriam Švenčionių mieste suteiktas Adutiškio gatvės pavadinimas, rekonstravimas projektui (toliau – Projektas) įgyvendinti reikalingų Sutarties šalių „įnašų, teisių, pareigų, atsakomybės ir Projekto rezultatų paskirstymą bei tęstinės veiklos po Projekto užbaigimo vykdymą“.

Parengus techninį projektą „Valstybinės reikšmės krašto kelio Nr. 110 Švenčionys–Adutiškis ruožo nuo 0, 02 km iki 7,2 km, kuriam Švenčionių mieste suteiktas Adutiškio gatvės pavadinimas, rekonstravimas“, nustatyta, kad techninio projekto sprendiniai patenka į, vadovaujantis Nekilnojamojo turto registre (toliau – NTR) esančiais duomenimis, Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių šaligatvių (unikalus numeriai – 4400-4933-1840 ir 4400-4929-5989) (toliau – Šaligatviai) ribas ir tam, kad būtų galima įgyvendinti Projektą ir Sutarties nuostatas, Šaligatviai turi būti perduoti Kelių direkcijai valdyti patikėjimo teise (prieš tai juos perdavus valstybės nuosavybėn).

2020-12-01 buvo parengta valstybinio audito ataskaita Nr. VAE-13, kurioje, „<...> siekiant užtikrinti optimalų kelių tinklo skirstymą pagal reikšmę ir siekiant vykdyti efektyvią kelių tinklo priežiūrą ir jį tvarkyti (1-asis pagrindinis audito rezultatas) <...>“, rekomenduojama:

- įvertinti, ar racionalu savivaldybių centruose esančius kelius ar jų elementus priskirti valstybinės reikšmės keliams;
- atlikus vertinimą, inicijuoti atitinkamų kelių ar jų elementų perdavimą savivaldybių arba valstybės nuosavybėn;
- perduodant kelius ar jų elementus valstybės arba savivaldybių nuosavybėn, atsižvelgti į teisės aktų nuostatą, kad kelias ir jo elementai yra vientisas inžinerinis statinys.

Išnagrinėjusi galiojantį teisinį reglamentavimą, Kelių direkcija informuoja, kad:

1. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 str. 1 d. nurodyta, kad Lietuvos Respublikai išimtinė nuosavybės teise priklauso: žemės gelmės, taip pat valstybinės reikšmės vidaus vandenys, miškai, parkai, keliai, istorijos, archeologijos ir kultūros objektai. Nurodyti objektai nuosavybės teise gali priklausyti tik valstybei, išskyrus iš pačios Konstitucijos kylančias išimtis. Valstybė (jos institucijos, pareigūnai) negali priimti jokių sprendimų, kuriais remiantis minėti objektai iš valstybės nuosavybės pereitų kitų subjektų nuosavybėn. Konstitucijos 23 straipsnio 2 dalies nuostata, jog nuosavybės teises saugo įstatymai, reiškia ir tai, kad įstatymai turi saugoti visų

savininkų nuosavybės teises, taigi ir valstybės, kaip visos visuomenės organizacijos, nuosavybės teisę (Konstitucinio Teismo 2003-09-30 ir 2005-07-08 nutartys).

2. Valstybinės reikšmės keliai ir jiems priskirta žemė išimtinę nuosavybės teise priklauso valstybei. Juos turto patikėjimo teise valdo, naudoja ir jais disponuoja Kelių direkcija (Kelių įstatymo 4 str. 2 d., 10 str. 2 d. ir Žemės įstatymo 6 str. 1 d. 1 p.).

3. Vykdamas valstybinės reikšmės kelių ir jų užimamų žemės sklypų kadastrinius matavimus, minimalūs kelių juostos plotai nustatomi vadovaujantis Kelių įstatymo 11 str. 1 d. nurodytais reikalavimais.

4. Kelias – inžinerinis statinys, skirtas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui. Kelio elementai yra šie: žemės sankasa, važiuojamoji dalis, kelkraščiai, skiriamoji juosta, kelio grioviai ir kitos vandens nuleidimo sistemos, sankryžos, autobusų sustojimo aikštelės, poilsio aikštelės, pėsčiųjų ir dviračių takai, kelio statiniai, techninės eismo reguliavimo priemonės, želdiniai, esantys kelio juostoje, kelio oro sąlygų stebėjimo ir transporto eismo apskaitos, apšvietimo ir kiti įrenginiai su šių elementų užimama žeme (Kelių įstatymo 2 str. 5 p.).

5. Saugaus eismo automobilių kelių įstatymo 2 str. 67 p. nurodyta, kad **šaligatvis** – kelio dalis pėstiesiems prie važiuojamosios kelio dalies, atskirta arba neatskirta nuo jos. Šaligatvis gali būti naudojamas dviračių eismui KET nustatytais atvejais.

6. Kelių įstatymo 11 str. 1 d. nustatytas valstybinės reikšmės kelių juostos minimalus plotis pagal kelio kategorijas:

- 1) automagistralių ir I kategorijos kelių – 39 metrai;
- 2) II kategorijos kelių – 28 metrai;
- 3) III kategorijos kelių – 22 metrai;
- 4) IV kategorijos kelių – 19 metrų;
- 5) V kategorijos kelių – 18 metrų.

7. Valstybinės reikšmės kelių ir jų užimamų žemės sklypų kadastriniai matavimai vykdomi vadovaujantis Nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės), patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018-02-20 įsakymu Nr. 3D-96. Taisyklių 199 punkte nurodyta, jog „kelia, kaip atskirą nekilnojamąjį daiktą, sudaro kelio sudėtinės dalys, nurodytos Lietuvos Respublikos kelių įstatyme“.

8. Kelių direkcijos nuomone, tiek Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme pateiktos šaligatvio sąvokos, tiek Kelių įstatyme pateiktos kelio bei kelio juostos sąvokos, t. y. teisės normos, turi būti vertinamos sistemiskai. Priešingu atveju, formuojant kelią kaip nekilnojamojo turto objektą taip, kad šalia jo esantys šaligatviai nepatektų į jo ribas, būtų neleistinai susiaurinama kelio juosta ir pažeidžiamos Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 str. 1 d., Kelių įstatymo 4 str. 2 d., 11 str. 1 d. ir Žemės įstatymo 6 str. 1 d. 1 p. nustatytos teisės normos.

Atsižvelgdama į valstybės kontrolės rekomendacijas, galiojantį reglamentavimą, Kelių direkcija informuoja, kad **sutinka** perimti Šaligatvius valdyti patikėjimo teise ir **prašo**:

1. **Susisiekimo ministeriją** inicijuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės *nutarimo projekto* dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių Šaligatvių perdavimo Kelių direkcijai valdyti patikėjimo teise (prieš tai juos perdavus valstybės nuosavybėn) *rengimą*.

1. **Savivaldybę** Susisiekimo ministerijai pateikti Šaligatvių ilgalaikio materialiojo turto apskaitos kortelių kopijas (jos turi būti pridėdamos prie parengto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto).

Prireikęs, išsamesnę informaciją dėl Sutarčių Jums gali suteikti Kelių direkcijos Turto ir veiklos valdymo departamento Turto skyriaus projekto vadovas Justinas Sadauskas (el. p. justinas.sadauskas@lakd.lt, tel. 8 5 232 9649).

PRIDEDAMA;

1. Schemos ir Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašų nuorašai, 11 lapų.
2. Savivaldybės tarybos 2019-01-31 sprendimo Nr. T-25 nuorašas, 2 lapai.
3. Sutarties nuorašas, 5 lapai.

4. Savivaldybės tarybos 2021-11-25 sprendimo Nr. T-241 nuorašas, 2 lapai.

Direktorius

Remigijus Lipkevičius